

Asia: VN/3618/2020-OKM-1

Kulttuurin toimialan eettinen toimielin

Lausunnonantajan lausunto

Pidätkö perusteltuna selvityshenkilön esittämää näkemystä, että taiteen ja kulttuurin alalle tulee perustaa eettisiä kysymyksiä käsittelevä toimielin?

Suomen Säveltäjät ry pitää tarpeellisena eettisen toimielimen perustamista.

On erittäin tärkeää vaikuttaa erityisesti ennaltaehkäisevästi toimintakulttuureihin taiteen ja kulttuurin alalla niin, että nostetaan tietoisuuteen ja vähennetään epäasiallista kohtelua, häirintää, syrjintää sekä yhdenvertaisuusongelmia yleisemminkin. Taiteilijat toimivat tyypillisesti sellaisissa rakenteissa, joissa asiaa voi olla vaikea tuoda esiin eikä työsuojelu riitä ratkaisemaan näitä kysymyksiä. Tärkeää on ottaa huomioon myös alan sisällä marginalisoitujen ryhmien tarpeet.

Miten suhtaudutte ehdotukseen perustaa taiteen ja kulttuurin alojen eettisiä kysymyksiä käsittelevä toimielin Taiteen edistämiskeskuksen yhteyteen?

Suhtaudumme varauksella ehdotukseen perustaa toimielin Taiken yhteyteen. Myös muita varteenotettavia vaihtoehtoja on. Elimen tulee olla aidosti riippumaton ja sen tulee voida tarkastella tarvittaessa myös Taiken toimintaa. Tämän vuoksi vaatimukset toimimisesta "käsivarren mitan päässä" ovat keskeisiä. Riippumattomuuden varmistaminen ja toiminnan läpinäkyvyys ovat keskeisiä.

Miten arvioitte selvityshenkilön ehdotusta ko. toimielimen toimivallasta ja tehtävistä (erityisesti toimivallan osalta rajat suhteessa muihin opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonaloihin sekä toiminnan osalta jako ja painotus ennaltaehkäisevän toiminnan ja jälkikäteisen toiminnan välillä)?

Pidämme ennen kaikkea ennaltaehkäisevää toimintaa ja eettisten ohjeiden luomista tärkeänä. Toimivallan tulee olla selkeä ja jälkikäteinen toiminta vaatii huolellisen suunnittelun yhdessä alan kanssa.

Miten arvioitte selvitykseen ehdotuksia toimielimen hallinnosta ja rahoituksesta?

Ehdotettu malli vaatii paljon resursseja ja vaihtoehtoja voi vielä harkita. Kulttuurialan kannalta olennaista on, että tämä ei vaikuta taiteen ja kulttuurin rahoitukseen muuten.

Muut mahdolliset huomiot selvityshenkilön ehdotukseen liittyen?

-

Verronen Vappu
Suomen säveltäjät